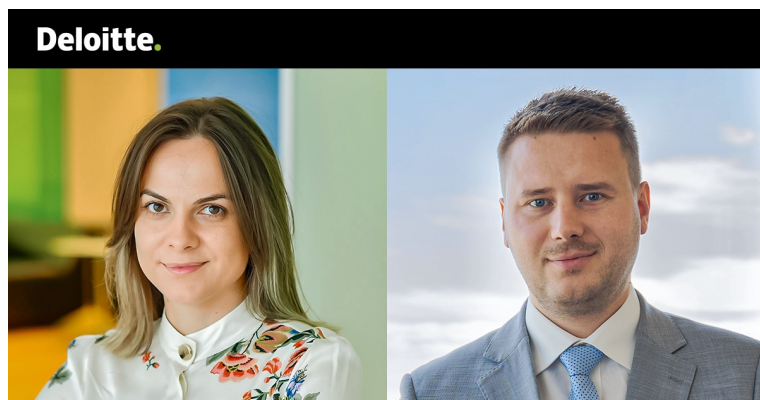

TVA intra oficial în era digitala. Ce masuri prevede ViDA și care este impactul estimat?

Autoritățile europene au finalizat procesul de adoptare a inițiativei „TVA în Era Digitală” (VAT in Digital Age - ViDA) menită să modernizeze sistemul actual de TVA. Consiliul Uniunii Europene (UE) a aprobat recent pachetul de măsuri - ultimul pas înainte de publicarea în Jurnalul Oficial al UE.

Implementarea măsurilor propuse va avea loc gradual – primele vor intra în vigoare în 20 de zile de la data publicării, însă reforma va continua până în 2035 inclusiv. Principalele modificări cuprinse în pachet vizează armonizarea facturării electronice și a raportărilor digitale la nivelul UE, adaptarea tratamentului de TVA aplicat de platformele online de mobilitate sau de cazare și simplificarea înregistrării în scopuri de TVA, prin conceptul de cod unic de înregistrare.

Inițiativa a fost intens dezbătută de la lansare până la adoptare, dar a obținut în final consensul necesar din partea statelor membre, iar impactul este estimat la 11 miliarde de euro/an (sume recuperate de statele membre din TVA neîncasată), în următorii zece ani. În plus, societățile vor economisi 12,8 miliarde de euro/an din scăderea costurilor administrative de înregistrare și conformare la reglementările TVA, susține Comisia Europeană.

Reforma ViDA este axată pe **trei mari piloni**.

Facturarea electronică și raportarea digitală în materie de TVA

În 20 de zile de la publicarea în Jurnalul Oficial al UE (**aprilie 2025**), statele membre vor putea să introducă facturarea electronică pentru tranzacțiile locale, fără să mai fie nevoie de derogare din partea Consiliului UE (cum a fost cazul României în 2023, pentru introducerea sistemului actual RO e-Factura). Se anticipează, astfel, o adoptare mai rapidă a măsurilor de facturare electronică la nivelul mai multor state membre UE.

Începând cu **1 iulie 2030** vor intra în vigoare următoarele măsuri pentru uniformizarea sistemului la nivelul UE. Astfel, entitățile vor emite facturi electronice inclusiv pentru tranzacțiile transfrontaliere și vor începe raportarea digitală a datelor către administrațiile fiscale într-un format agreat. Acest sistem se va baza pe standardul european existent pentru facturarea electronică, iar administrațiile fiscale naționale vor face schimb de date prin intermediul unui nou sistem informatic – sistemul VIES central -, care va permite efectuarea în timp real a unor verificări încrucișate privind datele de TVA declarate. Odată cu această raportare digitală, declarațiile recapitulative privind tranzacțiile intra-comunitare vor fi eliminate.

În aceste condiții, **pâna la 1 ianuarie 2035**, pachetul ViDA ar trebui să ducă la armonizarea sistemelor de facturare și raportare electronică la nivelul UE, iar statele membre care au sisteme locale de facturare electronică deja implementate sau în curs de implementare să se alinieze la standardele europene.

Tranziția către raportarea digitală și facturarea electronică vine cu provocări semnificative la nivelul UE, însă cu siguranță va avea și beneficii, având în vedere că va facilita accesul la date și analiza lor în timp real, ceea ce va duce la o identificare mai ușoară a cazurilor de fraudă în domeniul TVA.

În România nu va fi un impact imediat, având în vedere implementarea extinsă a RO e-factura, însă uniformizarea sistemului la nivelul UE și respectiv armonizarea sistemelor de facturare și raportare electronică ar trebui să simplifice și eficientizeze modul în care companiile pot să aplice facturarea electronică pentru tranzacțiile derulate în cadrul UE. Scopul principal ar trebui să fie acela de aliniere, astfel încât procesul de facturare, de multe ori centralizat la nivelul societăților, să poată fi derulat optim de către grupurile de societăți, atât din punctul de vedere al regulilor, cât și al costurilor.

Noi reguli de TVA pentru platformele online

Începând cu 1 iulie 2028, operatorii de platforme online ce facilitează servicii de închiriere de locuințe pe termen scurt sau servicii de transport rutier de persoane vor fi responsabili de colectarea și plata TVA, dacă furnizorii lor de servicii (de exemplu, proprietarii locuințelor) nu platesc ei înșiși TVA. Regula nu se va aplica dacă furnizorul transmite platformei un cod valid de TVA din statul membru în care prestează serviciul și declară către platformă că va percepe TVA pentru serviciul respectiv. Excepție fac și furnizorii care optează pentru regimul special de scutire pentru întreprinderile mici.

Totodată, reforma vizează și clarificarea din perspectiva TVA a locului de impozitare a serviciilor de facilitare prestate de platforme, respectiv locul în care vor fi efectiv prestate serviciile de închiriere/ transport.

Aceste noi reguli vor avea un impact semnificativ asupra platformelor online de mobilitate sau de cazare. Pe de o parte, vor fi nevoite să își adapteze procedurile pentru a face diferența între furnizorii înregistrați în scopuri de TVA și cei neînregistrați, respectiv cei care aplică regimuri speciale de scutire. Pe de altă parte, este foarte posibil să apară un impact în prețul final al acestor servicii pentru care nu se aplică TVA în prezent, aspect care implică și un risc la nivelul furnizorilor pentru trecut, în măsura în care au omis să aplice TVA asupra serviciilor.

Înregistrarea unică în scopuri de TVA

Extinderea conceptului de ghișeu unic - OSS

Scopul acestui pilon este de simplificare a procedurilor administrative de înregistrare în scopuri de TVA pentru entitățile ce desfășoară tranzacții în afara statului membru în care sunt stabilite.

O parte din măsurile aferente vizează extinderea conceptului de „Ghișeu Unic - One Stop Shop” (OSS) care presupune ca TVA datorată în diferite state membre poate fi colectată/achitată în mod simplificat, prin intermediul unui singur cod, respectiv o singură declarație de TVA. Astfel, se evită înregistrări multiple de TVA în țările unde are loc consumul efectiv.

În plus, pe baza succesului proiectului pentru comerț electronic, implementat în 2021, începând cu **1 ianuarie**

2027, mecanismul OSS va fi extins pentru a acoperi în special livrarile B2C de energie electrică, gaz și alte livrări de produse energetice similare. Aceasta măsură va fi relevantă, spre exemplu, în cazul încărcării vehiculelor electrice în afara statului membru de rezidență, care va fi asimilată vânzării de bunuri la distanță din perspectiva TVA.

Ulterior, din **1 iulie 2028**, va avea loc o extindere a schemei actuale OSS pentru a acoperi o gamă mai largă de tranzacții, inclusiv transferurile transfrontaliere de bunuri, pentru care nu vor mai exista obligații de înregistrare și raportare TVA. Aceasta măsură vine la pachet cu eliminarea simplificărilor actuale pentru stocurile la dispoziția clientului până cel târziu la 30 iunie 2029.

Astfel, extinderea ghișeului unic va permite mai multor companii să se conformeze la regulile de TVA, prin intermediul unui portal online unic și într-o singură limbă, cu costuri reduse și mai puțină birocrație.

Extinderea conceptului de taxare inversă pentru nerezidenți, pe care România îl aplica deja

Tot **începând cu 1 iulie 2028**, în cazul tranzacțiilor în care furnizorul nu este stabilit și nici înregistrat în scop de TVA în statul membru în care se datorează taxa, răspunderea pentru plata TVA se va transfera de la furnizor la beneficiar, prin mecanismul de taxare inversă, în anumite condiții. Acest mecanism este deja aplicat în anumite state UE (inclusiv România), însă va deveni obligatoriu pentru toate statele membre, reducând astfel obligațiile de înregistrare și conformare TVA. Alinierea acestor prevederi la nivelul UE ar trebui să contribuie la simplificarea modului de derulare a tranzacțiilor în mai multe state membre, eliminând obligații de raportare suplimentare la nivelul furnizorilor nerezidenți.

În concluzie, este evident că pachetul de măsuri ViDA va duce la o modernizare treptată a sistemului actual de TVA în următorii ani. Reforma este vastă și va avea impact semnificativ asupra companiilor multinaționale, astfel că acestea trebuie să analizeze măsurile anunțate și impactul pe care l-ar putea avea asupra structurilor de afaceri și să își ajusteze procedurile/politicile interne în vederea implementării acestor modificări.